

GENERALINIO ADVOKATO
PAOLO MENGOZZI IŠVADA,
pateikta 2008 m. balandžio 8 d.¹

I — Įžanga

1. 2006 m. lapkričio 29 d. Sprendimu *Campoli prieš Komisiją* (T-135/05, Rink. VT p. I-A-2-297 ir II-A-2-1527, toliau – skundžiamas sprendimas) Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismas atmetė kaip iš dalies nepriimtina ir iš dalies nepagrįstą F. Campoli ieškinį, kuriuo jis siekė panaikinti jo 2004 m. gegužės–liepos mėn. pensijų lapelius dėl to, kad jie keletu aspektų buvo neteisėti.

2. Dabar Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą dėl apeliacinio skundo, kurį F. Campoli pateikė dėl minėto sprendimo.

II — Teisinis pagrindas

3. Šiam ginčui svarbios nuostatos yra Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos

nuostatuose (toliau – Tarnybos nuostatai) esančios normos, reglamentuojančios buvusių Bendrijų pareigūnų pensijas.

4. Visų pirma, primintina, kad 2004 m. Tarnybos nuostatai buvo iš esmės pakeisti Reglamentu Nr. 723/2004²: „naujieji Tarnybos nuostatai“, kaip dažnai vadinama pakeista Tarnybos nuostatų redakcija, įsigaliojo 2004 m. gegužės 1 dieną.

5. Iki minėtos reformos taikytos Tarnybos nuostatų redakcijos 82 straipsnio dalyje, susijusioje su šia byla, buvo numatyta:

„1. Pirmiau numatytos pensijos apskaičiuojamos pagal pirmąją mėnesio, kurį įgyjama teisė gauti pensiją, dieną galiojančias algų skales.

Joms taikomas Bendrijoms priklausančiai valstybei, kurioje pensijos gavėjas įrodo turįs

1 — Originalo kalba: italų.

2 — 2004 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 723/2004, iš dalies keičiantis Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas (OL L 124, p. 1; 2004 m. *specialusis leidimas lietuvių k.*, 1 sk., 2 t., p. 130).

gyvenamąją vietą, nustatytas korekcinis koeficientas. 30 konstatuojamojoje dalyje, kuri suformuluota taip:

<...>“.

6. Kadangi nebuvo jokių specialių nuostatų dėl pensijoms taikomo korekcinio koeficiento, visada buvo naudojamas dirbantiems Bendrijų pareigūnams taikomas koeficientas, kurio atskaitos kriterijus buvo pragyvenimo išlaidos įvairiose valstybių narių sostinėse (vadinamasis „sostinės“ metodas).

7. Atvirkščiai, nuo 2004 m. gegužės 1 d. taikomos redakcijos 82 straipsnyje numatyta:

„1. <...>

Pensijoms netaikomas joks korekcinis koeficientas.

<...>“.

8. Bendrijos teisės aktų leidėjo sprendimas panaikinti korekcinį koeficientų sistemos taikymą pensijoms bent iš dalies aiškinamas Reglamento Nr. 723/2004

„Dėl gilesnės Europos Sąjungos integracijos ir pensininkų teisės laisvai rinktis nuolatinę gyvenamąją vietą Europos Sąjungoje pensijoms taikoma korekcinis koeficientų sistema paseno. Ši sistema taip pat sukėlė pensininkų nuolatinės gyvenamosios vietos kontrolės problemų, kurias reikėtų išspręsti. Dėl šių priežasčių minėtą sistemą reikėtų panaikinti, taikant atitinkamą pereinamąjį laikotarpį pensininkams ir pareigūnams, priimtiems į tarnybą prieš įsigaliojant šiam reglamentui“.

9. Tačiau praktiškai naujojoje Tarnybos nuostatų redakcijoje įtvirtintas pereinamasis laikotarpis nėra, kaip būtų galima manyti atsižvelgiant į minėtą konstatuojamąją dalį, pereinamasis laikotarpis, per kurį pensiją, apskaičiuota naudojant korekcinį koeficientą, būtų pakeista pensija be tokio koeficiento. Faktiškai teisės aktų leidėjas visoms iki 2004 m. gegužės 1 d. įgytoms teisėms į pensiją (atitinkamai apeliando, kuris į pensiją išėjo 2003 m., atveju *visoms* jo teisėms į pensiją) paprasčiausiai nustatė pereinamąsias nuostatas dėl laipsniško korekcinio koeficiento, apskaičiuoto naudojant „sostinės“ metodą, pakeitimo koeficientu, apskaičiuojamu naudojant „šalies“ metodą. Kitaip tariant, teises į pensiją iki 2004 m. gegužės 1 d. įgijusiems asmenims apskaičiuojant korekcinį koeficientą atskaitos pragyvenimo išlaidos imamos atsižvelgiant jau ne vien į valstybės narės, kurioje jis gyvena, sostinę, o visos atitinkamos valstybės vidurkį. Konkrečiai

tai nustatyta Tarnybos nuostatų XIII priedo 20 straipsnyje ir Tarnybos nuostatų XI priedo 1 straipsnio 3 dalyje bei 3 straipsnio 5 dalyje.

III — Faktinės aplinkybės

10. Siekiant labiau apsaugoti pareigūnus, išėjusius į pensiją iki 2004 m. gegužės 1 d., Tarnybos nuostatų XIII priedo 24 straipsnio 2 dalies pirmojoje pastraipoje numatyta:

12. Apeliantas išėjo į pensiją 2003 m. vasario mėnesį. Po to jis apsigyveno Londone, Jungtinėje Karalystėje. Taigi jo pensijai buvo pritaikytas 139,6 % korekcinis koeficientas, apskaičiuotas pagal pragyvenimo išlaidas Londone („sostinės“ metodus).

„Šioms nuostatoms įsigaliojus, garantuojama nominali grynosios pensijos suma, gauta iki 2004 m. gegužės 1 d. <...>“

13. Įsigaliojus naujiesiems Tarnybos nuostatams šis korekcinis koeficientas turėjo laipsniškai mažėti ir tapti koeficientu, apskaičiuotu remiantis „šalies“ metodu kartu užtikrinant, kad nesumažės iki 2004 m. gegužės 1 d. gauta nominali pensijos suma.

11. Vis dėlto reformuojant Tarnybos nuostatus numatytų korekcinį koeficientų tikslinimas pradėtas taikyti tik priėmus Reglamentą Nr. 31/2005³, kuriame numatyta, kad tikslinimas turi būti taikomas atgaline data, nuo 2004 m. liepos 1 dienos.

14. 2004 m. rugpjūčio 14 d. apeliantas, remdamasis Tarnybos nuostatų 90 straipsniu, Paskyrimų tarnybai pateikė skundą, kuriame prašė panaikinti jo 2004 m. gegužės, birželio ir liepos mėn. pensijų lapelius. Jo skundas buvo atmestas 2004 m. gruodžio 13 d. Sprendimu.

3 — 2005 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 31/2005, patikslinantis nuo 2004 m. liepos 1 d. Europos Bendrijų pareigūnų ir kitų tarnautojų atlyginimus ir pensijas bei jiems taikomus korekcinis koeficientus (OL L 8, 2005, p. 1).

IV — Procesas Pirmosios instancijos teisme ir skundžiamas sprendimas

15. 2005 m. kovo 29 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje gautu ieškiniu apelianas apskundė minėtą sprendimą, kuriuo buvo atmetas jo skundas.

16. 2005 m. liepos 6 d. Pirmosios instancijos teismo antrosios kolegijos pirmininko nutartimi Europos Sąjungos Tarybai leista įstoti į bylą.

17. Skundžiamame sprendime Pirmosios instancijos teismas visų pirma nusprendė, kad reikalavimai dėl namų ūkio išmokos ir vienkartinės mokymosi pašalpos apskaičiavimo metodo nepriimtini, nes jie nebuvo nurodyti skunde. Dėl suinteresuotumo pareikšti ieškinį nebuvimo jis nepriimtinu pripažino ir ieškinio dalį dėl 2004 m. gegužės ir birželio mėn. pensijų lapelių, nes, kaip minėta, korekcinį koeficientų tikslinimas įsigaliojo nuo 2004 m. liepos mėnesio.

18. Be to, Pirmosios instancijos teismas atmetė apelianto pagrindus dėl teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio saugumo, negaliojimo atgal, įgytų teisių, vienodo požiūrio, proporcingumo ir gero administravimo principų pažeidimo, taip pat piktnaudžiavimo įgaliojimais ir pakankamos motyvacijos stokos.

19. Dėl apelianto argumentų, kuriais grindžiami jo tvirtinimai dėl skirtingo požiūrio, kuriuos jis, kaip matysime, vieninteliu kartoja apeliaciniame skunde, pažymėtina, kad Pirmosios instancijos teismas visų pirma atmetė tvirtinimus, jog „šalies“ metodu pagrįstas korekcinis koeficientas, skirtingai nuo „sostinės“ metodu pagrįsto koeficiento, negali visiems pensininkams užtikrinti vienodos perkamosios galios, neatsižvelgiant į jų gyvenamąją vietą. Konkrečiai kalbant, Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, jog kadangi bet kuri pensijų tikslinimo sistema dėl savo pobūdžio yra apytikrė, nėra pagrindo manyti, kad „šalies“ metodo pasirinkimas vietoj „sostinės“ metodo savaime mažiau užtikrina vienodą požiūrį, juo labiau kad Bendrijos teisės aktų leidėjas šioje srityje turi itin didelę diskreciją⁴.

20. Dėl argumento, kad nauji koeficientai yra diskriminaciniai tuo požiūriu, kad pensininkams ir dirbantiems pareigūnams (kuriems ir toliau taikomas „sostinės“ metodas) yra taikomas skirtingais metodais pagrįstas koeficientas, Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad tarnaujančių pareigūnų, kurie susaistyti konkrečia darbo vieta, ir išėjusių į pensiją pareigūnų, kurie gali laisvai pasirinkti gyvenamąją vietą, situacija objektyviai nėra sulyginama⁵.

21. Be to, Pirmosios instancijos teismas atmetė argumentą, kuriuo apelianas grindė

4 — Skundžiamo sprendimo 99–109 punktai.

5 — Ten pat, 110–115 punktai.

tvirtinimą dėl skirtingo požiūrio, palyginti su Belgijoje gyvenančiais pensininkais, kuriems, nepaisant perėjimo prie „šalies“ metodo, ir toliau taikomas pragyvenimo išlaidų Briuselyje, o ne visos Belgijos teritorijoje, pagrindu apskaičiuotas korekcinis koeficientas. Pirmosios instancijos teismas atkreipė dėmesį, kad naujųjų Tarnybos nuostatų normose dėl pensininkams taikomų korekcinio koeficientų apskritai minimas ne Briuselis, o tik Belgija. Galimas neteisėtumas, dėl kurio skundžiasi apeliantas, yra susijęs ne su Tarnybos nuostatais, o tik su praktinėmis šias normas įgyvendinančiomis procedūromis. Pirmosios instancijos teismas taip pat pažymėjo, kad iš tikrųjų būtent buvusiems pareigūnams, gyvenantiems Belgijoje, mokama suma yra atskaitos taškas taikant bet kokius korekcinis koeficientus kitose valstybėse narėse gyvenantiems pensininkams. Galiausiai jis nurodė, kad bet kuriuo atveju turi būti paisoma principo, jog grįsdamas savo reikalavimus niekas negali remtis trečiųjų šalių naudai atliktais neteisėtais veiksmais⁶.

22. Galiausiai Pirmosios instancijos teismas atmetė apelianto argumentą, kad jis patyrė diskriminaciją, palyginti su „mažiau brangiose“ valstybėse narėse gyvenančiais pensininkais. Prieš reformą tokiose valstybėse gyvenančių pensininkų pensijoms buvo taikomas mažesnis nei 100 % korekcinis koeficientas (kitais tariant, jų pensijos būdavo mažinamos, palyginti su atskaitos suma). Tačiau įvykus reformai mažiausias 100 % korekcinis koeficientas taikomas visiems pensininkams, o tai reiškia, kad nuo šiol, neatsižvelgiant į pensininko gyvenamąją vietą, jam bus mokama ne mažesnė pensija nei ta, kuri mokama Belgijoje gyvenantiems pensininkams. Pirmosios instancijos teismas

nusprendė, kad šis apelianto argumentas nepriimtinas, nes jei jam būtų pritarta, paprasčiausiai tai reikštų buvusių pareigūnų, gyvenančių „mažiau brangiose“ valstybėse, pensijų sumažėjimą, o pačiam apeliantui nebūtų jokios naudos. Bet kuriuo atveju Pirmosios instancijos teismas taip pat pažymėjo, kad teisės aktų leidėjo sprendimas numatyti mažiausią 100 % korekcinį koeficientą taip pat ir „mažiau brangioms“ valstybėms narėms negali būti laikomas aiškiai nepagrįstu ar netinkamu aktu⁷.

V — Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

23. Pareiškimu, kurį Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2007 m. vasario 8 d., apeliantas pateikė apeliacinį skundą dėl skundžiamo sprendimo.

24. Apeliantas Teisingumo Teismo prašo:

- panaikinti skundžiamą sprendimą,
- patenkinti apelianto skunde išdėstytus reikalavimus ir panaikinti sprendimą dėl skundo ir jo pensijų lapelių,

6 — Ten pat, 116–130 punktai.

7 — Ten pat, 131–139 punktai.

- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas Pirmosios instancijos teisme ir Teisingumo Teisme.

- priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas.

25. Komisija Teisingumo Teismo prašo:

VI — Teisinis nagrinėjimas

- pripažinti apeliacinį skundą nepriimtiniu,

A — *Pirminės pastabos*

- nepatenkinus pirmojo reikalavimo, atmesti visą apeliacinį skundą kaip nepagrįstą.

27. Šiame apeliaciniame procese apeliantas iš teisinių pagrindų, kuriais jis rėmėsi Pirmosios instancijos teisme, remiasi tik pagrindu dėl vienodo požiūrio principo pažeidimo.

- priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas remiantis Teisingumo Teismo Procedūros reglamento 122 straipsniu.

28. Konkrečiau kalbant, apeliantas kritikuoja Pirmosios instancijos teismo atsakymus į tris iš keturių argumentų, pateiktų šiam pagrindui pagrįsti; apeliantas aiškiai nurodo, kad jis neketina ginčyti Pirmosios instancijos teismo sprendimo dėl antrojo argumento, susijusio su tariama pensininkų diskriminacija dirbančių pareigūnų atžvilgiu⁸.

26. Taryba Teisingumo Teismo prašo:

29. Tačiau prieš pradėdant nagrinėti apelianto kritiką dėl skundžiamo spren-

- atmesti apeliacinį skundą kaip nepagrįstą,

8 — Žr. apeliacinio skundo 14 punktą.

dimo, būtina įvertinti Komisijos pateiktą „priešpriešinį apeliacinį skundą“.

nepriimtinais, yra vieninteliai, kuriuos apeliantas nurodo apeliaciniame skunde.

B — *Dėl Komisijos „priešpriešinio apeliacinio skundo“*

1. Šalių argumentai

30. Paskutinėje atsiliepimo į apeliacinį skundą dalyje Komisija pateikia „priešpriešinį apeliacinį skundą“, kuriame teigia, kad Pirmosios instancijos teismas visų pirma turėjo nuspręsti, jog ketvirtasis argumentas dėl vienodo požiūrio principo pažeidimo buvo nepriimtinas, nes jis pirmą kartą nurodytas tik atsiliepime. Šį specifių klausimą aptarsiu toliau kaip diskusijos dėl šio argumento esmės įžangą.

31. Be to, Komisija tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas taip pat turėjo nuspręsti, jog pirmasis, trečiasis ir (vėl) ketvirtasis argumentai buvo nepriimtini, nes jie nebuvo nurodyti administraciniame skunde, kurį apeliantas pateikė prieš pradėdamas procesą Pirmosios instancijos teisme.

32. Be to, kaip matėme, šie trys argumentai, kuriuos, kaip tvirtina Komisija, Pirmosios instancijos teismas turėjo pripažinti

33. Duplike apeliantas tvirtina, kad „priešpriešinis apeliacinis skundas“ nepriimtinas, nes Pirmosios instancijos teisme Komisija nepralaimėjo bylos nė pagal vieną iš savo reikalavimų, kaip to reikalaujama pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį. Apelianto teigimu, Komisija nepateikė šio nepriimtimumu grindžiamo prieštaravimo Pirmosios instancijos teisme, todėl šiuo požiūriu jos reikalavimai nėra nepatenkinti. Be to, apeliantas teigia, kad Komisija prašo panaikinti ar pakeisti ne Pirmosios instancijos teismo sprendimą, o nuspręsti, kad apeliacinis skundas nepriimtinas.

34. Be to, apeliantas mano, kad Komisijos priešpriešinis apeliacinis skundas yra nepagrįstas iš esmės, nes vienodo požiūrio principo pažeidimas buvo nurodytas pagal Tarnybos nuostatų 90 straipsnį pateiktame pirminiame skunde. Visi vykstant procesui Pirmosios instancijos teisme pateikti argumentai, grindžiantys tvirtinimus dėl skirtingo požiūrio, nors konkrečiai pirminiame skunde ir nebuvo pateikti, vis dėlto buvo glaudžiai susiję su anksčiau nurodytu reikalavimu.

35. Triplike Komisija patvirtina, kad priešpriešiniu apeliaciniu skundu ji nesiekia, jog būtų panaikintas ar pakeistas Pirmosios

instancijos teismo sprendimas⁹. Vis dėlto ji mano, kad pradinis dalies argumentų, kuriuos apeliantas pateikė Pirmosios instancijos teismui, nepriimtumas sukuria tų pačių apelianto Teisingumo Teismui pateiktame apeliaciniame skunde esančių argumentų nepriimtumo pagrindą. Komisija mano, jog dėl to, kad šie argumentai sudaro visumą tų, kurie pakartoti apeliaciniame skunde, visas apeliacinis skundas turi būti pripažintas nepriimtinu.

2. Vertinimas

36. Komisijos pareikštas „priešpriešinis apeliacinis skundas“, be abejo, yra netradicinis, tą pati institucija pripažįsta savo triplike¹⁰. Ypač svarbu tai, kad Komisija tokiu „priešpriešiniu apeliaciniu skundu“ nesiekė skundžiamo sprendimo panaikinimo. Tai neginčijamai parodo, kad Pirmosios instancijos teisme Komisija nepralaimėjo bylos nė pagal vieną iš savo reikalavimų.

9 — Tokia yra Komisijos tripliko išvadų ir 31 punkto prasmė. Tačiau pažymėsiu, kad šio dokumento 40 punkte Komisija teigia, kad „<...> todėl Teisingumo Teismas turėtų panaikinti Pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį, kurioje jis nenusprendė, kad pirmoji ir trečioji pagrindo dalys buvo nepriimtinos, nes nebuvo nurodytos ikiteisminiame skunde, taip pat ir ketvirtoji dalis, nes ji buvo nurodyta tik dublike“. Tačiau, atsižvelgiant į poziciją, kurios ketinu laikytis dėl „priešpriešinio apeliacinio skundo“, iš anksto nebūtina nustatyti, ar Komisija siekia, kad būtų panaikintas skundžiamas sprendimas.

10 — Komisijos tripliko 32 punktas.

37. Dėl to Komisijos „priešpriešinis apeliacinis skundas“ gali pasirodyti nepriimtinas, nes neatitinka reikalavimo būti pralaimėjusia šalimi Teisingumo Teismo Statuto 56 straipsnio, kurio antrojeje pastraipoje nurodyta, kad apeliacinį skundą gali paduoti „bet kuri pagal visus savo reikalavimus arba jų dalį bylą pralaimėjusi šalis“, prasme.

38. Vis dėlto manau, kad mano ką tik nurodytas sprendimas nėra teisingas ir pirmenybė teiktina kitokiam požiūriui į šios problemos sprendimą.

39. Komisijos „priešpriešinis apeliacinis skundas“ pagrįstas principu, kad turi būti užtikrintas apelianto pagal Tarnybos nuostatų 90 straipsnį pateikto administracinio skundo ir ieškinio Pirmosios instancijos teismui turinio nuoseklumas.

40. Šis principas buvo nagrinėtas ir tikslintas daugelyje Bendrijos teismų sprendimų. Konkrečiai kalbant, Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad Tarnybos nuostatuose įtvirtinta ikiteisminio nagrinėjimo procedūra ir ypač skundo pateikimas yra „esminis procedūrinis reikalavimas“¹¹. Teisingumo Teismas taip pat yra nurodęs, kad aptariamose ikiteisminio nagrinėjimo procedūros terminų laikymasis yra būtinos proceso sąlygos klausimas, kurį Teisingumo Teismas gali įvertinti

11 — 1977 m. vasario 3 d. Sprendimas *de Lacroix prieš Teisingumo Teismą* (91/76, Rink. p. 225, 11 punktas).

savo iniciatyva¹². Savo ruožtu Pirmosios instancijos teismas, remdamasis Teisingumo Teismo praktika, yra nurodęs, kad pirminio oficialiai pateikto skundo ir ieškinio Teismui nuoseklumas yra būtinoji proceso sąlyga, todėl ši klausimą Teismas gali įvertinti savo iniciatyva¹³. Manau, kad šiai Pirmosios instancijos teismo praktikai, glaudžiai susijusiai su Teisingumo Teismo praktika, galima visiškai pritarti.

41. Taigi, jei administracinio skundo ir Teismui pateikto ieškinio nuoseklumo patikrinimas yra viešosios politikos klausimas, kurį Teismas gali įvertinti savo iniciatyva, tuomet, mano manymu, atmetus *nomen juris*, Komisijos pateiktą „priešpriešinį apeliacinį skundą“ paprasčiausiai galima kvalifikuoti kaip klausimą, kurį Teisingumo Teismas gali įvertinti savo iniciatyva.

42. Laikantis tokio požiūrio, šioje byloje kylantį apelianto pagal Tarnybos nuostatų 90 straipsnį pateikto administracinio skundo ir vėliau Pirmosios instancijos teismui pateikto ieškinio nuoseklumo klausimą Teisingumo Teismas gali įvertinti savo iniciatyva.

43. Apskritai pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką dėl tikslaus nuoseklumo principo sąvokos ir ribų apibrėžimo administracine tvarka pateiktas skundas griežtai ir tiksliai neapriboja tolesnio teismo proceso, tačiau vėlesniame etape pateikti reikalavimai negali pakeisti nei skundo pagrindo, nei objekto¹⁴. Teisingumo Teismas taip pat yra pažymėjęs, kad ieškiniuose teismams priimtini pagrindai ir argumentai, nors ir nenurodyti administraciniame skunde, glaudžiai su juo susiję¹⁵.

44. Dėl administracinio skundo ir šioje byloje nagrinėjamo ieškinio objekto nėra abejonių, kad jie visiškai sutampa, todėl šiuo požiūriu nekyla jokių priimtimumo problemų.

45. Administraciniame skunde esanti prašymą dėl panaikinimo pagrindžiančio „pagrindo“ nustatymas yra labiau problemiškas.

46. Dėl pagrindo, susijusio su skirtingu požiūriu, kurį vienintelį apeliantas pakartojo šiame apeliaciniame procese, pagal Tarnybos nuostatų 90 straipsnį pateiktas skundas iš

12 — Žr., pavyzdžiui, 1981 m. vasario 19 d. Sprendimą *Schiavo prieš Tarybą* (sujungtos bylos 122/79 ir 123/79, Rink. p. 473, 22 punktas); 1984 m. kovo 20 d. Sprendimą *Razzouk ir Beydoun prieš Komisiją* (sujungtos bylos 75/82 ir 117/82, Rink. p. 1509, 13 punktas) ir 1987 m. vasario 4 d. Sprendimą *Pressler-Hoeft prieš Audito Rūmus* (302/85, Rink. p. 513, 5 punktas).

13 — 1990 m. kovo 29 d. Sprendimas *Alexandrakis prieš Komisiją* (T-57/89, Rink. p. II-143, 8 punktas). Tokio požiūrio buvo nuosekliai laikomasi ir vėliau: žr., pavyzdžiui, 1991 m. liepos 11 d. Sprendimą *von Hoessle prieš Audito Rūmus* (T-19/90, Rink. p. II-615); 1992 m. liepos 16 d. Sprendimą *Della Pietra prieš Komisiją* (T-1/91, Rink. p. II-2145) ir 2002 m. rugsėjo 11 d. Sprendimą *Nevin prieš Komisiją* (T-127/00, Rink. VT p. I-A-149 ir II-781).

14 — Žr., pavyzdžiui, minėto Sprendimo *Razzouk ir Beydoun prieš Komisiją* 9 punktą ir 1998 m. lapkričio 19 d. Sprendimą *Parlamentas prieš Gaspari* (C-316/97 P, Rink. p. I-7597, 17 punktas).

15 — 1986 m. gegužės 7 d. Sprendimas *Rihoux ir kiti prieš Komisiją* (52/85, Rink. p. 1555, 13 punktas); 1987 m. gegužės 20 d. Sprendimas *Geist prieš Komisiją* (242/85, Rink. p. 2181, 9 punktas); 1989 m. vasario 14 d. Sprendimas *Bossi prieš Komisiją* (346/87, Rink. p. 303, 27 punktas) ir 1989 m. kovo 10 d. Sprendimas *Del Plato prieš Komisiją* (126/87, Rink. p. 643, 12 punktas).

tikrųjų buvo itin lakoniškas ir apsiribojo tik šiais argumentais:

„b) vienodo požiūrio principo pažeidimas

17. Naujoji pensijų sistema, kurią Europos Komisija įtvirtino nuo 2004 m. gegužės 1 d., nėra pateisinama ir vienodo požiūrio principo požiūriu.

18. Korekcinio koeficiento tikslas užtikrinti pareigūnų ir buvusių pareigūnų, kurių padėtis yra tokia pati, vienodą perkamąją galią.

19. Akivaizdu, kad dviejų korekcinio koeficientų nustatymas tai pačiai vietai, šiuo atveju Londonui, sukelia buvusių pareigūnų, kurie, išėję į pensiją, gyvena Londone, diskriminaciją ten profesiniais tikslais gyvenančių pareigūnų atžvilgiu.

20. Buvę pareigūnai, įskaitant F. Campoli, kurie gyvena Londone ir kuriems taikomas žemesnis korekcinis koeficientas nei tas, kuris taikomas pareigūnams, diskriminuojami, nes nuo 2004 m. gegužės 1 d. jų atžvilgiu nesilaikoma vienodo požiūrio“.

47. Todėl Komisija teisingai tvirtino, kad iš įvairių apelianto pateiktų argumentų, grindžiančių tvirtinimą dėl skirtingo požiūrio, administraciniame skunde buvo nurodytas tik argumentas dėl tariamos buvusių pareigūnų diskriminacijos tarnaujančių pareigūnų atžvilgiu.

48. Todėl būtina įsitikinti, ar šiuo atveju kiti per teisminį procesą apelianto pateikti argumentai, grindžiantys tvirtinimą dėl skirtingo požiūrio, gali būti laikomi „glaudžiai susijusiais“ su tais, kurie nurodyti administraciniame skunde.

49. Šiuo atveju situacija gana subtili ir ji yra ant trapios priimtino ir nepriimtino ribos.

50. Kaip pažymėjau pirma, Bendrijos teismai jau kelis kartus priėmė sprendimus dėl administracinio skundo ir ieškinio teismui nuoseklumo, kuriuose laikėsi pozicijos, kuria siekiama suderinti dažnai besiskiriančius apelianto ir administracijos interesus. Teisingumo Teismas yra nurodęs, kad vienas iš administracinio skundo tikslų yra leisti administracijai pakankamai tiksliai sužinoti, ką skundo pareiškėjas ginčija ir kokie yra jo reikalavimai. Vis dėlto, kai administracija gauna oficialų skundą, ji šį skundą privalo

aiškinti ne siaurai, o vadovaudamasi „atvimumo dvasia“¹⁶.

51. Būtų galima teigti, o tai Komisija iš esmės ir daro, kad nors ir pagrįsti tuo pačiu teisiniu pagrindu, t. y. vienodo požiūrio principo pažeidimu, apelianto argumentai, grindžiantys jo tvirtinimus dėl diskriminacijos kitų buvusių pareigūnų atžvilgiu, administraciniame skunde nebuvo nurodyti netgi netiesiogiai ar numanomai. Kaip matėme, vienintelis tame skunde nurodytas atskaitos taškas vertinant, ar apeliantas yra diskriminacijos auka, tai tebedirbantys pareigūnai.

52. Todėl šiuo požiūriu trys vertinami argumentai gali būti laikomi ne paprastais argumentais, grindžiančiais jau nurodytą pagrindą, o „naujais pagrindais“ tikrąja to žodžio prasme. Kitaip tariant, kai pateikiama teiginių apie skirtingą požiūrį, yra tiek atskirų „pagrindų“, kiek ir asmenų (grupių), kurie, kaip teigiama, diskriminuojami.

53. Komisijos teigimu, tai taip pat matyti iš Teisingumo Teismo sprendimo *Koninklijke*

*Coöperatie Cosun prieš Komisiją*¹⁷, kuriame per apeliacinį procesą nurodytas pagrindas dėl skirtingo požiūrio kitų asmenų nei tie, kurie buvo įvardyti ieškinyje, taip pat susijusiame su skirtingu požiūriu, Pirmosios instancijos teismui, atžvilgiu buvo laikomas nauju teisiniu pagrindu.

54. Tačiau pažymėtina, kad minėtas sprendimas susijęs ne su administracinio skundo ir ieškinio teismui nuoseklumu, o su teisiniais pagrindais apeliaciniame procese, kurie nebuvo nurodyti ieškinyje pirmosios instancijos teismui. Man atrodo, kad akivaizdu, jog šios abi situacijos nėra tapačios. Konkrečiai kalbant, viena iš priežasčių, kuri, mano manymu, leidžia laikytis ne tokio griežto požiūrio vertinant skundo ir ieškinio teismui nuoseklumo principą ir į kurią turi būti atsižvelgta, yra Teisingumo Teismo praktikoje pabrėžiamas faktas, jog administracinis skundas paprastai surašomas be advokato pagalbos¹⁸. Akivaizdu, kad to nėra, kai paduodamas ieškinys Pirmosios instancijos teismui; tokiu atveju logiška tikėtis didesnio tikslumo ir išbaigtumo.

55. Taip pat būtina pažymėti, kad nors vykstant procesui Pirmosios instancijos teisme Komisija teigė, jog apelianto reikalavimai dėl namų ūkio išmokos ir vienkartinės mokymosi pašalpos nepriimtini, nes jie nebuvo nurodyti skunde, ji nekėlė klausimo dėl

16 — Žr., pavyzdžiui, 1989 m. kovo 14 d. Sprendimą *Casto Del Amo Martinez prieš Parlamentą* (133/88, Rink. p. 689, 13 punktas).

17 — 2006 m. gegužės 16 d. Sprendimas byloje C-68/05 P (Rink. p. I-10367, 95–98 punktai). Taip pat žr. generalinės advokatės C. Stix-Hackl išvadą šioje byloje (būtent 89–103 punktus).

18 — Minėto sprendimo *Casto Del Amo Martinez prieš Parlamentą* 13 punktas.

pagrindo, susijusio su skirtingu požiūriu, nepriimtino.

59. Todėl manau, kad nepriimtino grindžiamas prieštaravimas, paremtas tariamu nuoseklumo principo pažeidimu, atmetinas.

56. Akivaizdu, kad šis faktorius negali būti laikomas lemiančiu priimant sprendimą dėl klausimo, kurį Teisingumo Teismas, kaip matėme, gali įvertinti savo iniciatyva. Vis dėlto, mano manymu, negalima teigti, jog jis neturi jokios reikšmės.

60. Toliau pereisiu prie apelianto pateiktų trijų argumentų vertinimo iš esmės.

C — Dėl „šalies“ metodo teisėtumo

57. Manau, kad aptariamų argumentų formulavimas Pirmosios instancijos teisme nepažeidė nuoseklumo principo. Atsižvelgiant į mano minėtą teismų praktiką ir ypač į pirmą minėtą teiginį apie poreikį, kad skundas būtų aiškinamas vadovaujantis „atvirumo dvasia“, nes tai yra be teisinės pagalbos surašytas dokumentas, manytina, kad sprendimas, jog minėti argumentai yra nepriimtini, galėtų pernelyg apriboti teisę į veiksmingą teisminę apsaugą, kuri yra bendrasis Bendrijos teisės principas¹⁹.

1. Šalių argumentai

61. Apeliantas mano, kad Pirmosios instancijos teismas, patvirtindamas teisės aktų leidėjo sprendimo „sostinės“ metodą pakeisti „šalies“ metodu teisėtumą, suklydo, suteikdamas pirmenybę teisės aktų leidėjo diskrecijai, o ne vienodo požiūrio principui. Apelianto manymu, tai akivaizdžiai atskleidžia skundžiamo sprendimo 105 punktą. Jis taip pat tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas neįvykdė pareigos motyvuoti sprendimą.

58. Be to, pažymėtina, kad tokiose bylose kaip ši, kuriose ginčo objektas yra teisės norminis aktas, tikimybė, kad ikiteisminė procedūra galėtų pasibaigti palankiu rezultatu, iš tiesų yra tik teorinė.

62. Be to, jis mano, jog „šalies“ metodas savaime prieštarauja vienodo požiūrio principui, nes baudžia visus sostinėje ir apskritai tose valstybės dalyse, kuriose pragyvenimo išlaidos yra didesnės nei tos valstybės vidurkis, gyvenančius pensininkus. Be to,

19 — Dėl šios teisės žr., pavyzdžiui, 2007 m. kovo 13 d. Sprendimą *Unibet* (C-432/05, Rink. p. I-2271, 37 punktą ir jame nurodyta teismo praktiką).

„šalies“ metodas iš tikrųjų kliudo judėjimo ir apsigyvenimo Bendrijos teritorijoje laisvei.

reikalautų gyvenamosios vietos, kurioje jie gyvena, išlaidos.

63. Jo nuomone, Reglamento Nr. 723/2004 preambulės 30 konstatuojamojoje dalyje nurodant teisės aktų leidėjo sprendimo panaikinti buvusių Bendrijos pareigūnų pensijų korekcinį koeficientų sistemą motyvus išdėstyta itin abejotina teisingumo prielaida, nes pragyvenimo išlaidų požiūriu valstybių narių integracija sudaro sąlygas dideliems skirtumams tarp jų išlikti.

66. Taryba, kaip ir Komisija, visų pirma nesutinka, kad Pirmosios instancijos teismo sprendimas gali būti aiškinamas kaip teikiantis pirmenybę teisės aktų leidėjo diskrecijai, o ne vienodo požiūrio principo laikymuisi. Iš tiesų, Tarybos nuomone, apeliantas vienodo požiūrio principą painioja su vienodos perkamosios galios principu. Tarybos manymu, skundžiamo sprendimo 105 punkte minimas ne apskritai vienodo požiūrio principas, o paprasčiausiai vienodos perkamosios galios principas.

64. Komisija teigia, kad, jos manymu, apelianto nurodomu pagrindu iškreiptai aiškinami Pirmosios instancijos teismo argumentai. Pirmosios instancijos teismas nepatvirtino teisės aktų leidėjo diskrecijos viršenybės vienodo požiūrio principo atžvilgiu, o tik pažymėjo, kad „sostinės“ metodo pakeitimas „šalies“ metodu nesukėlė nepagrįsto ar aiškiai netinkamo atskyrimo, kuris pažeidė vienodo požiūrio principą.

2. Vertinimas

67. Norint atsakyti į šį argumentą, visų pirma būtina įvertinti, ar Bendrijos teisės aktų leidėjo sprendimas „sostinės“ metodą pakeisti „šalies“ metodu apskaičiuojant buvusių Bendrijos pareigūnų pensijų korekcinį koeficientus yra teisėtas šiuo klausimu teisės aktų leidėjui suteiktos diskrecijos įgyvendinimas, ar, atvirkščiai, buvo pažeistas vienodo požiūrio principas.

65. Dėl apelianto pastabų apie tariamai skirtingą pensininkų vertinimą dėl jų gyvenamosios vietos esmės Komisija pažymi, kad „sostinės“ metodas taip pat nulemia skirtingą požiūrį ir yra palankus ne sostinėje gyvenantiems pensininkams, nes jiems užtikrina didesnę korekcinį koeficientą nei tas, kurio

68. Manau, kad visų pirma būtina pažymėti, jog bet kokia korekcinį koeficientų sistema (o apskritai bet kokia atlyginimų ir (ar)

pensijų tikslinimo sistema) dėl savo pobūdžio yra neišvengiamai netiksli. Kaip Pirmosios instancijos teismas teisingai pažymėjo²⁰, kad būtų iš tikrųjų tiksliai, tokia sistema turėtų numatyti konkretų korekcinį koeficientą kiekvienai vietai, kurioje gyvena buvę Bendrijos pareigūnai. Daugeliu atvejų netgi to paties miesto atskiri rajonai turėtų būti įvertinti atskirai, taikant skirtingus koeficientus pagal atitinkamas pragyvenimo išlaidas.

69. Todėl neišvengiama, kad nesvarbu, kokia sistema būtų pasirinkta, geriausiu atveju ją bus galima apytikriai ir pakankamai įvertinti kiekvieno buvusio pareigūno realias pragyvenimo išlaidas.

70. Šiuo atžvilgiu man visiškai aišku, kad tiek „sostinės“ metodas, tiek „šalies“ metodas turi ir privalumų, ir trūkumų. Pavyzdžiui, nors tiesa, kad „sostinės“ metodas turi tendenciją užtikrinti geresnę apsaugą tiems, kurie gyvena sostinėse ir didžiuosiuose miestuose, praktiniu požiūriu dėl mažesnių pragyvenimo išlaidų provincijose jis tuo pačiu metu užtikrina daug geresnę praktinę ekonominę požiūrį į tuos, kurie tokiuose miestuose negyvena. Dėl „šalies“ metodo, naudojant koeficientą, kurį linkstama apskaičiuoti atsižvelgiant į gyvenimo sostinėje ir gyvenimo ne tokiose „brangiose“ valstybės narės dalyse išlaidas, kai kuriais atvejais brangesnėse valstybės dalyse gyvenančių asmenų padėtis gali

tapti nepalanki. Vis dėlto, kadangi kiekvienai valstybei narei turi būti nustatytas vienas korekcinis koeficientas, „šalies“ metodas, mano manymu, yra ne tik visiškai teisėtai galimas naudoti, bet ir kai kuriais aspektais teisingesnis.

71. Apeliantas pabrėžia, kad, jo nuomone, „šalies“ metodas neatitinka vienodo požiūrio principo ir dėl to veikia kaip diskriminacinis kriterijus. Jo pagrindinė idėja yra akivaizdžiai tokia, kad praktiškai tik „sostinės“ metodas išvengia potencialios kritikos, pagrįstos diskriminacijos draudimu.

72. Nemanau, kad šiuo atveju Bendrijos teisės kontekste būtina išsamiai analizuoti lygybės ir diskriminacijos draudimo principus²¹. Kaip jau minėjau, pasiekti abso-
liučią visų buvusių Bendrijos pareigūnų vienodos perkamosios galios garantiją yra visiškai neįmanoma. Todėl manau, kad Pirmosios instancijos teismas galėjo teisėtai nuspręsti, jog, atsižvelgiant į Bendrijos teisės aktų leidėjo turimos diskrecijos organizuoti buvusių pareigūnų pensijų sistemą apimtį,

21 — Kaip žinoma, nusistovėjo toks aiškinimas, kad nediskriminavimo principas reikalauja, jog panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, jei toks vertinimas negali būti objektyviai pagrįstas. Žr., pavyzdžiui, 2007 m. spalio 23 d. Sprendimą *Lenkija prieš Tarybą* (C-273/04, Rink. p. I-8925, 86 punktas); 2006 m. kovo 30 d. Sprendimą *Ispanija prieš Tarybą* (sujungtos bylos C-87/03 ir C-100/03, Rink. p. I-2915, 48 punktas); 1995 m. spalio 17 d. Sprendimą *Fishermen's Organisations ir kt.* (C-44/94, Rink. p. I-3115, 46 punktas). Dėl Bendrijos viešosios tarnybos sektoriaus žr., pavyzdžiui, 1985 m. liepos 11 d. Sprendimą *Appelbaum prieš Komisiją* (119/83, Rink. p. 2423) ir 1991 m. vasario 7 d. Sprendimą *Tagaras prieš Teisingumo Teismą* (sujungtos bylos T-18/89 ir T-24/89, Rink. p. II-53, 68 punktas).

20 — Skundžiamo sprendimo 100 punktas.

sprendimas vietoj „sostinės“ metodo naudoti „šalies“ metodą nėra nepagrįstas ar aiškiai netinkamas atskyrimas, galintis pažeisti vienodo požiūrio principą.

73. Kritikuodamas skundžiamą sprendimą apeliantas pagrindinį dėmesį skiria 105 punktui ir teigia, kad jis rodo, jog Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad teisės aktų leidėjui suteikta diskrecija turi pirmenybę vienodo požiūrio principo atžvilgiu. 105 punkte numatyta:

„Nors tiesa, kad finansiniu požiūriu naujasis metodas yra mažiau palankus nei ankstesnis, taip pat tiesa, kad, kaip nurodyta pirmiau, nagrinėjant pagrindą dėl įgytų teisių pažeidimo, <...> atitinkamų pareigūnų atžvilgiu teisės aktų leidėjas turi teisę pakeisti Tarnybos nuostatus ir priimti nepalankesnes nei prieš tai galiojusios nuostatas, jeigu nustatomas pakankamos trukmės pereinamasis laikotarpis. Taip pat ši teisė negali būti apribota remiantis vienodos perkamosios galios principu, ypač todėl kad pagal pereinamojo laikotarpio sistemą, įtvirtintą naujųjų Tarnybos nuostatų XIII priedo 24 straipsnio 2 dalyje, tokiems pensininkams kaip apeliantas, neribotą laikotarpį užtikrinama iki naujųjų Tarnybos nuostatų įsigaliojimo gautos grynosios pensijos nominalioji suma <...>“^{22a}.

74. Nesutinku su apelianto teikiamu manoką tik cituotos ištraukos aiškinimu. Mano nuomone, akivaizdu, kad Pirmosios instancijos teismas nenusprendė, kaip teigia apeliantas, jog nuostata dėl tinkamo pereinamojo laikotarpio yra vienintelis ribojimas

įtvirtinant skirtingą požiūrį. Iš tiesų cituotas 105 punktas *jokiu būdu nepateisina skirtingo požiūrio įtvirtinimo*. Jame tik teigiama, kad jei nustatoma mažiau palanki pensijų sistema, Bendrijos teisės aktų leidėjas turi pareigą nustatyti tinkamą pereinamąjį laikotarpį. Šiuo atveju pereinamasis laikotarpis yra nustatytas naujųjų Tarnybos nuostatų XIII priedo 20 straipsnyje, pagal kurį korekcinio koeficiento, apskaičiuojamo pagal „sostinės“ metodą, pakeitimas pagal „šalies“ metodą apskaičiuojamu korekciniu koeficientu turėjo būti įgyvendintas progresyviai ir laipsniškai nuo 2004 m. iki 2008 metų. Be to, svarbu tai, kad Pirmosios instancijos teismas šį klausimą palietė netgi anksčiau nei 105 punkte – sprendimo dalyje dėl tariamo įgytų teisių pažeidimo (nagrinėdamas teisinį pagrindą, kurio apeliantas šiame apeliaciniame procese nekartojo).

75. Pateikdamas savo argumentus apeliantas keletą kartų mini sprendimą *Drouvis prieš Komisiją*²³ ir teigia, kad jis nustato jo argumentus paremianti precedentą. Tačiau ir šiuo atveju negaliu pritarti apelianto požiūriui. *Drouvis* byloje oficialiai Graikijoje gyvenęs buvęs Komisijos pareigūnas paprašė, kad jo pensijai nebūtų taikomas joks korekcinis koeficientas; tuo metu Graikijai taikytas 86,5 % koeficientas lėmė faktiškai mokamos pensijos sumažėjimą, palyginti su bazine suma. Tame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad skirtingų korekcinų koeficientų, skaičiuojamų pagal buvusių Bendrijos pareigūnų gyvenamąją vietą, sistema buvo teisėta

22 — Šios ir visų kitų skundžiamo sprendimo ištraukų vertimas yra neoficialus.

23 — 2003 m. vasario 26 d. Sprendimas byloje T-184/00 (Rink. VT p. I-A-51 ir II-297), patvirtintas 2004 m. balandžio 29 d. Nutartimi byloje C-187/03 P (neskelbta Rinkinyje).

ir pripažino vieno korekcinio koeficiento kiekvienai valstybei narei taikymo teisėtumą. Tačiau jis nenurodė, kad vienintelis priimtinas tokio korekcinio koeficiento nustatymo mechanizmas yra toks, kurį nustato „sostinės“ metodas.

apeliantas kritikuoja labiausiai, minimas sprendimas panaikinti korekcinį koeficientų sistemą, o tai šiai bylai visiškai nesvarbu, nes panaikinimas netaikomas tiems, kurie, kaip ir apeliantas, į pensiją išėjo iki naujųjų Tarnybos nuostatų įsigaliojimo.

76. Apeliantas didelį dėmesį skiria ir 8 punkte cituotai Reglamento Nr. 723/2004 30 konstatuojamajai daliai, kurioje kaip sprendimo panaikinti korekcinį koeficientų sistemą motyvai nurodomi tiek gilesnės Sąjungos valstybių narių integracijos poreikis, tiek praktinės sistemos veikimo problemos. Apeliantas teigia, kad jie abu yra neteisingi, nes, jo manymu, Europos integracija vis dar nepasiekta, ir prieštaringi, nes, jo teigimu, šioje dalyje minima padidėjusi judėjimo laisvė turėtų nulemti labiau tinkamą korekcinį koeficientų sistemą, užtikrinančią veiksmingesnę judėjimo laisvę.

79. Todėl manau, kad su pirmuoju apeliacinio skundo vienintelio teisinio pagrindo argumentu sutikti negalima, nes jis neatskleidžia, jog Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą.

D — Dėl Belgijoje gyvenančių pensininkų diskriminacijos

77. Komisija tvirtina, kad tokie teiginiai nepriimtini tiek dėl to, kad jie susiję su faktinių aplinkybių vertinimu ir todėl savaime nepatenka į Teisingumo Teismo per apeliacinį procesą vykdomą kontrolę, tiek dėl to, kad pirmą kartą buvo pateikti vykstant apeliaciniam procesui Teisingumo Teisme.

1. Šalių argumentai

78. Tačiau, mano manymu, viskas yra daug paprasčiau: Reglamento Nr. 723/2004 30 konstatuojamoji dalis nėra svarbi, kadangi ji tik iš dalies susijusi su apelianto situacija. Mano manymu, akivaizdu, kad pirmajame šios konstatuojamosios dalies sakinyje, kurį

80. Pakartodamas trečiąją Pirmosios instancijos teismui nurodytą argumentą, kad buvo pažeistas vienodo požiūrio principas, apeliantas teigia, jog Belgijoje gyvenantys pensininkai, kurie tariamai ir toliau naudojami pensijų patikslinimui atsižvelgiant į pragyvenimo išlaidas Briuselyje, buvo diskriminuojami.

81. Pakartojęs savo Tarnybos nuostatų aiškinimą, pagal kurį Belgijoje gyvenančių buvusių pareigūnų pensijos skaičiuojamos tik pagal pragyvenimo išlaidas Briuselyje, todėl jiems netaikomas „šalies“ metodas, apelianas ginčija argumentus, išdėstytus skundžiamo Pirmosios instancijos teismo sprendimo 124 punkte, kuriame minėtas teismas teigia, jog „Bendrijos teisės akto teisėtumas negali priklausyti nuo to, kaip šis aktas taikomas praktikoje“, ir 125 punkte, kuriame primena nusistovėjusią teismo praktiką, pagal kurią „vienodo požiūrio principas turi būti suderinamas su teisėtumo principu, pagal kurį niekas negali siekdamas savo tikslų remtis pažeidimu, padarytu kito asmens naudai“.

82. Konkrečiai kalbant, dėl pirmojo iš dviejų cituotų Pirmosios instancijos teismo teiginių apelianas ne tik ginčija, kad teismų praktika patvirtina tokį Pirmosios instancijos teismo aiškinimą, bet ir svarsto, kokius kitus teisės aktus (įgyvendinančius naująją pensijų sistemą) jis galėjo apskusti siekdamas savo reikalavimų patenkinimo. Atvirkščiai, dėl antrojo teiginio apelianas pažymi, kad tai ne neteisėto akto, atlikto trečiojo asmens naudai, ginčijimo klausimas, o tik diskriminacinio elgesio tarp dviejų tai pačiai kategorijai priklausančių asmenų įrodinėjimas.

83. Komisija, visų pirma, pakartoja naujųjų Tarnybos nuostatų XI priedo 1 straipsnio 3 dalies a punkto tekstą, kad patvirtintų, jog naujoji pensijų sistema yra visiškai nesusijusi su pragyvenimo išlaidomis Briuselyje.

84. Todėl, Komisijos teigimu, visi Pirmosios instancijos teismo argumentai, išplėtoti su šia pagrindine išvada, yra nereikalingi, todėl dėl jų išsakoma kritika turėtų būti atmesta kaip negalinti pakeisti sprendime padarytų išvadų. Bet kuriuo atveju, nepatenkinus šio reikalavimo, Komisija mano, kad Pirmosios instancijos teismo pateikti papildomi argumentai yra teisingi.

85. Taryba savo ruožtu pateikia iš esmės tokius pačius argumentus kaip ir Komisija.

2. Vertinimas

86. Norint įvertinti šį argumentą, visų pirma būtina nustatyti, kokio rezultato siekiama apeliando reikalavimu.

87. Jeigu juo norima pasiekti, kad Belgijoje gyvenantiems buvusiems pareigūnams būtų sumažintos faktiškai mokamos pensijos arba būtų sumažinta buvusių Bendrijos pareigūnų pensijoms apskaičiuoti naudojama bazinė suma, tokiu atveju pagrindas, be abejo, nepriimtinas *ab origine*.

88. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką viena iš ieškinio priimtumo sąlygų yra teisinio suinteresuotumo pareikšti ieškinį buvimas. Be to, tai yra būtina proceso sąlyga, kurią Teisingumo Teismas gali įvertinti savo iniciatyva²⁴.

teisiškai suinteresuotas pareikšti ieškinį, reikia daryti prielaidą, kad galutinis apeliando tikslas reikalauti, kad jam būtų taikomas korekcinis koeficientas, apskaičiuotas naudojant „sostinės“ metodą.

89. Akivaizdu, kad apeliandas nebuvo (ir nėra) suinteresuotas ginčyti Belgijoje gyvenantiems pensininkams taikomą 100 % korekcinį koeficientą (tiksliau tariant, Tarnybos nuostatų XI priedo 3 straipsnio 5 dalį atitinkančio korekcinio koeficiento nebuvimą). Jeigu šiuo atžvilgiu jo pateikti argumentai būtų priimti, tai tik nulemtų Belgijoje gyvenantiems buvusiems Bendrijos pareigūnams mokamų pensijų sumažėjimą, o ne konkrečią naudą apeliandui. Iš tiesų, kadangi pagal naujųjų Tarnybos nuostatų XI priedo 1 straipsnio 3 dalį buvusių pareigūnų pensijos tikslinamos naudojant korekcinį koeficientus, skaičiuojamus „lyginant su Belgija“, neatmestina tikimybė, kad pagrindo pripažinimas šiuo požiūriu galiausiai galėtų sukelti paties apeliando pensijos, apskaičiuotos „bazinei“ pensijai, t. y. tai, kuri mokama Belgijoje gyvenantiems pensininkams, pritaikius konkretų Jungtinei Karalystei taikomą didesnę nei 100 % koeficientą, sumažėjimą.

90. Todėl tam, kad apeliando argumentas būtų laikomas priimtiniu dėl to, kad jis yra

91. Tačiau manau, kad tokia apeliando pozicija grindžiama klaidinga prielaida.

92. Šiuo atveju būtina trumpai priminti faktines aplinkybes. Yra nustatyta kiekvieno buvusio Bendrijos pareigūno pensijos bazinė suma, kuri pagal naująją Tarnybos nuostatų sistemą, neatsižvelgiant į pensininko gyvenamąją vietą, niekada negali būti sumažinta. Kitaip tariant, minimalus korekcinis koeficientas yra 100 % (o tai akivaizdžiai reiškia, kad korekcinis koeficientas nebūtinai). Pavyzdžiui, pagal Reglamento Nr. 31/2005 3 straipsnį „minimalus“ pensijos lygis mokamas Čekijos Respublikoje, Estijoje, Graikijoje, Ispanijoje, Kipre, Latvijoje, Lietuvoje, Vengrijoje, Maltoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Slovėnijoje ir Slovakijoje gyvenantiems pensininkams ir pagal Tarnybos nuostatų XI priedą – Belgijoje ir Liuksemburge, dviejose valstybėse narėse, kurioms korekciniai koeficientai netaikomi, gyvenantiems pensininkams. Kitose valstybėse narėse pensininkams, kurių situacija tokia pati kaip apeliando ir kurie pensijų teises įgijo iki naujųjų Tarnybos nuostatų įsigaliojimo, taikomas korekcinis koeficientas skaičiuojamas remiantis pragyvenimo išlaidų valstybėje narėje, kurioje jie gyvena, ir pragyvenimo išlaidų Belgijoje (naujųjų Tarnybos nuostatų XI priedo 1 straipsnio 3 dalies a punkto ii papunktis) skirtumu, o tai sukelia faktiškai mokamos pensijos sumos padidėjimą. Pavyzdžiui, pagal Reglamento

24 — 1987 m. spalio 7 d. Nutartis *G. d. M. prieš Tarybą ir Ekonominių ir socialinių reikalų komitetą* (108/86, Rink. p. 3933, 10 punktą); taip pat žr. 2005 m. balandžio 14 d. Sprendimą *Sniace prieš Komisiją* (T-141/03, Rink. p. II-1197, 22 punktą); 1993 m. vasario 18 d. Sprendimą *McAvoy prieš Parlamentą* (T-45/91, Rink. p. II-83, 22 punktą) ir 2001 m. kovo 28 d. Sprendimą *Profesionalių atstovų Europos patentų biuro institutas prieš Komisiją* (T-144/99, Rink. p. II-1087, 29–35 punktai). Be to, pastarajame sprendime Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad suinteresuotumas pareikšti ieškinį yra lygiavertis reikalavimas tiems, kurie įtvirtinti EB 230 straipsnyje.

Nr. 31/2005 3 straipsnį nuo 2004 m. liepos 1 d. Jungtinei Karalystei taikomas koeficientas buvo 137,5 %.

E — *Dėl vienoje iš „mažiau brangių“ valstybių narių gyvenančių pensininkų diskriminacijos*

93. Žvelgiant į šias faktines aplinkybes aišku, kad Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 117 punkte teisingai nusprendė, jog naujoji pensijų sistema nėra susijusi su pragyvenimo išlaidomis Briuselyje. Paprasčiausiai pensijoms ir dirbančių pareigūnų atlyginimams Belgijoje (bei Liuksemburge) nėra taikytinos nuostatos dėl bazinėms sumoms taikomo korekcinio koeficiento.

94. Tiesa, senuosius Tarnybos nuostatus keičiant naujaisiais bazinė pensijų suma nebuvo pakeista. Be to, jei ši suma būtų sumažinta, apeliantai faktiškai mokama pensija būtų sumažėjusi.

95. Su pagrindine išvada Pirmosios instancijos teismo pateikti argumentai, išdėstyti 124 ir 125 punktuose yra, mano manymu, nereikalingi, kad būtų priimtas sprendimas dėl apelianto pateikto pagrindo, nepaisant to, kad iš esmės jie yra teisingi.

96. Todėl manau, kad antrasis argumentas, kuriuo apeliantas grindžia apeliacinio skundo pagrindą, taip pat turi būti atmestas, nes apeliantas nėra diskriminuojamas Belgijoje gyvenančių į pensiją išėjusių buvusių Bendrijos pareigūnų atžvilgiu.

1. Šalių argumentai

97. Galiausiai apeliantas pakartoja ketvirtąjį Pirmosios instancijos teismui pateiktą argumentą, grindžiantį pagrindą dėl skirtingo požiūrio, t. y. argumentą, pagrįstą „mažiau brangiose“ valstybėse narėse gyvenantiems pensininkams tariamai suteikiamu pranašumu pagal naująją sistemą jų atžvilgiu taikant 100 % koeficientą. Konkrečiai kalbant, jis mano, kad Pirmosios instancijos teismas neteisingai nusprendė, jog jis nebuvo suinteresuotas pareikšti ieškinį, kuriuo ginčijamas šis tariamas pranašumas.

98. Apeliantas pripažįsta, kad pagal nusišlovėjusią teismų praktiką norint pateisinti ieškinio priimtinumą turi būti įrodyta, kad yra teisinis suinteresuotumas. Tačiau, priešingai skundžiamo sprendimo 135 punkte išdėstyti Pirmosios instancijos nuomonei, jis mano, kad jo atveju toks suinteresuotumas yra. Konkrečiai kalbant, jo teisinis suinteresuotumas pareikšti ieškinį ir vėl kyla dėl faktinės aplinkybės, kad „mažiau brangiose“ valstybėse gyvenančių pensininkų ir apelianto padėties palyginimas patvirtina diskriminacinio skirtingo požiūrio buvimą.

99. Be to, apeliantas ginčija Pirmosios instancijos teismo argumentą, kad, atsižvelgiant į tai, jog buvusių Bendrijos pareigūnų

pensijų sistema veikia ne kaip pensijų fondas, o yra pagrįsta solidarumo principu, bet koks „mažiau brangiose“ valstybėse narėse gyvenančių buvusių pareigūnų pensijų sumažinimas apeliantui nesuteiktų jokio pranašumo. Konkrečiai kalbant, jis teigia, kad toks sutau-pymas leistų, pavyzdžiui, vėl taikyti „sostinės“ metodą (apeliacinio skundo 78 punktas).

100. Apeliantas taip pat mano, kad ginčijamas sprendimas yra klaidingas tiek, kiek jame nurodoma, kad Bendrijos teisės aktų leidėjo sprendimas „mažiau brangiose“ valstybėse narėse gyvenančių pensininkų atžvilgiu taikyti 100 % korekcinį koeficientą nebuvo aiškiai nepagrįstas ar netinkamas (skundžiamo sprendimo 136 punktas).

101. Komisija ir Taryba, visų pirma, patvirtina, kad, jų manymu, Pirmosios instancijos teismas teisingai nusprendė, jog pagrindas yra nepriimtinas. Be to, šių institucijų teigimu, nėra pagrindo kritikuoti Pirmosios instancijos teismo teiginius dėl šiuo klausimu Bendrijos teisės aktų leidėjo turimos didelės diskrecijos, kurios ribos šiuo atveju, jų manymu, nebuvo peržengtos.

102. Be to, Komisija mano, kad Pirmosios instancijos teismas taip pat turėjo nuspręsti, jog šis argumentas nepriimtinas dėl to, jog apeliantas jį pirmą kartą pateikė savo dublike vykstant procesui pirmojoje instancijoje (priešpriešinio apeliacinio skundo 71 punktas).

2. Vertinimas

103. Pradėdamas Komisijos pastaba, kad vertinamas argumentas turėjo būti pripažintas nepriimtinu, manau, kad tokiai Komisijos pozicijai pritarti negalima. Nors ieškinyje Pirmosios instancijos teismui nurodydamas vienodo požiūrio principo pažeidimą apeliantas konkrečiai neužsiminė apie palyginimą su „mažiau brangiose“ valstybėse narėse gyvenančiais pensininkais, toks argumentas, nors ir fragmentiškai, buvo nurodytas ieškinio paaiškinimuose, susijusiuose su piktnaudžiavimu įgaliojimais, proporcingumo principo ir pareigos motyvuoti pažeidimu. Konkrečiai kalbant, Pirmosios instancijos teismui pateikto ieškinio 93 punkte nurodoma:

„Galiausiai, remiantis įvairiais minėtais principais, šios normos taikymas būtų prieštaringas, nes pagal ją 100 lygus koeficientas taikomas valstybių narių sostinėms, kurioms šiuo metu taikomas mažesnis nei 100 koeficientas, būtent Atėnams, Budapeštui, Lisabonai, Prahai ir Varšuvai“.

104. Atsižvelgdamas į nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią, nepaisant bendro draudimo vykstant procesui pateikti naujų teisinių pagrindų, galima pateikti pagrindų, kuriais išplečiamas anksčiau ieškinyje tiesiogiai arba numanomai nurodytas

pagrindas²⁵, manau, kad argumentas, kuriuo skundžiamas skirtingas požiūris „mažiau brangiose“ valstybėse narėse gyvenančių pensininkų atžvilgiu, yra priimtinas.

suinteresuotumas pareikšti ieškinį privalo kilti iš praktinės naudos, kurią apelianas galėtų gauti priėmus jo reikalavimus patenkintą sprendimą²⁶.

105. Dabar pereisiu prie apelianto konkrečios kritikos šiuo klausimu. Apelianas mano, kad Pirmosios instancijos teismas neteisingai nusprendė, kad jis nebuvo suinteresuotas pareikšti ieškinį.

106. Dėl to apelianas ginčija Pirmosios instancijos teismo skundžiamo sprendimo 133 ir paskesniuose punktuose pateiktas išvadas, kuriose nurodoma, jog apelianas neįrodė, kad jis dėl naujaisiais Tarnybos nuostatais „mažiau brangių“ valstybių narių pensininkams suteiktų privalumų panaikinimo koku nors būdu galėjo gauti naudos.

107. Man neatrodo, kad apelianto argumentai yra tokie įtikinami, kad sukeltų abejonių Pirmosios instancijos teismo motyvų teisingumu.

108. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką nekyla abejonių, kad, norint ginčyti Bendrijos teisės akto teisėtumą tiesiogiai arba pateikiant prieštaravimą dėl teisėtumo, teisinis

109. Šiuo atveju man atrodo aišku, kad vienintelis apelianto pateikto argumento tikslas pabrėžti tą faktą, jog teisės aktų leidėjas nusprendė naujųjų Tarnybos nuostatų normas dėl pensijų korekcinio koeficientų panaikinimo „mažiau brangiose“ valstybėse narėse gyvenančių pensininkų atžvilgiu taikyti iš karto. Atvirkščiai, apelianui naujoji sistema niekada nebus taikoma (ji, kaip matėme, jam būtų itin nepalanki), nes jam ir toliau bus taikomas gerokai didesnis nei 100 % korekcinis koeficientas.

110. Kadangi aišku, jog bet koks „mažiau brangiose“ valstybėse narėse gyvenantiems buvusiems pareigūnams mokamų pensijų sumažinimas, kurį sukeltų pripažinimas, jog teisės aktų leidėjo sprendimas buvo neteisėtas, apelianui nesuteiktų jokio aiškaus pranašumo, mano manymu, kritikuoti Pirmosios instancijos teismo motyvus, išdėstytus priimant sprendimą, kad argumentas yra nepriimtinas, nėra pagrindo.

25 — Žr., pavyzdžiui, 1983 m. gegužės 19 d. Sprendimą *Verros prieš Parlamentą* (306/81, Rink. p. 1755, 9 punktas); 2001 m. lapkričio 13 d. Nutartį *Diirbeck prieš Komisiją* (C-430/00 P, Rink. p. I-8547, 17 punktas) ir 2007 m. balandžio 26 d. Sprendimą *Alcon Inc. prieš VRDT* (C-412/05 P, Rink. p. I-3569, 38–40 punktai).

26 — Žr., pavyzdžiui, 1973 m. kovo 15 d. Sprendimą *Marcato prieš Komisiją* (37/72, Rink. p. 361, 7 punktas); 1976 m. gruodžio 16 d. Sprendimą *Perinciooli prieš Tarybą* (124/75, Rink. p. 1953, 26 punktas) ir 1983 m. birželio 30 d. Sprendimą *Schloh prieš Tarybą* (85/82, Rink. p. 2105, 14 punktas). Kaip galima numanyti, vėlesniais metais Pirmosios instancijos teismas ir pastaruoju metu ir Tarnautojų Teismas dažniausiai vertino, ar apelianas yra teisiškai suinteresuotas pareikšti ieškinį, o Teisingumo Teismas nusprendė, kad egzistuoja panašus kriterijus vertinant apeliacinių skundų dėl Pirmosios instancijos teismo sprendimų priimtinumą (žr., pavyzdžiui, 1995 m. spalio 19 d. Sprendimą *Rendo prieš Komisiją* (C-19/93 P, Rink. p. I-3319, 13 punktas); 2000 m. liepos 13 d. Sprendimą *Parlamentas prieš Richard* (C-174/99 P, Rink. p. I-6189, 33 punktas); 2002 m. liepos 25 d. Sprendimą *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą* (C-50/00 P, Rink. p. I-6677, 21 punktas) ir 2001 m. sausio 25 d. Nutartį *Lech-Stahlwerke prieš Komisiją* (C-111/99 P, Rink. p. I-727, 18 punktas).

111. Be to, apeliantas taip pat nebūtų suinteresuotas pareikšti ieškinį, jei jo skundas būtų aiškinamas kaip apskritai nukreiptas prieš teisės aktų leidėjo sprendimą panaikinti korekcinius koeficientus, nes, kaip matėme, šis panaikinimas su pačiu apeliantu nesusijęs.

114. Todėl manau, kad šis paskutinis apelianto pateiktas argumentas taip pat turi būti atmestas.

VII — Dėl teismo išlaidų

112. Be to, Pirmosios instancijos teismas trumpai išnagrinėjo ir šio argumento esmę ir pažymėjo, kad netgi tokiu atveju nėra pagrindo nuspręsti, jog Bendrijos teisės aktų leidėjas peržengė turimos diskrecijos ribas. Šios Pirmosios instancijos teismo pastabos, nors ir itin glaustos (pažymėtina, kad jos pateiktos tik subsidiariai), mano manymu, taip pat jokių būdu nėra kritikuotinos.

113. Bendrijos teisės aktų leidėjas „mažiau brangiose“ valstybėse narėse gyvenantiems pensininkams nusprendė iš karto taikyti pensijų apskaičiavimo sistemą, kuri ateityje bus taikoma visiems buvusiems pareigūnams, kurie teisės į pensiją įgijo išgaliojus naujiesiems Tarnybos nuostatom. Be to, tam, kad užtikrintų padėtį tų, kurie, kaip ir apeliantas, gyvena „brangioje“ valstybėje narėje ir teisės į pensiją įgijo iki 2004 m. gegužės 1 d., teisės aktų leidėjas, kaip matėme, nustatė, kad jų labai korekcinis koeficientas, nors ir skaičiuojamas kitaip, bus ir toliau taikomas. Mano manymu, negalima teigti, kad teisės aktų leidėjas aiškiai peržengė turimos diskrecijos ribas.

115. Pagal Procedūros reglamento 122 straipsnio pirmąją pastraipą, jeigu apeliacinis skundas yra atmestas, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal to paties reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalauja.

116. Vis dėlto pagal 122 straipsnio antrąją pastraipą pareigūnų ir kitų institucijos tarnautojų pateiktuose apeliaciniuose skunduose Teisingumo Teismas gali paskirstyti išlaidas šalims, jeigu to reikalauja teisingumas.

117. Kadangi šis procesas Teisingumo Teisme yra pirmasis, kuriame sprendžiamas Bendrijos tarnautojų pensijų sistemos pagal naujuosius Tarnybos nuostatus reformos klausimas ir kai kurie naujosios sistemos teisiniai aspektai gali pasirodyti problemiški, siūlau, kad Teisingumo Teismas nuspręstų, jog bylinėjimosi išlaidos būtų padalytos.

VIII — Išvada

118. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui priimti tokį sprendimą:

„1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Nurodyti kiekvienai šaliai padengti savo bylinėjimosi išlaidas“.